

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агробіотехнологічний факультет
кафедра технологій у рослинництві та захисту рослин
Спеціальність 201 «Агрономія»

Допускається до захисту
«29» жовтня 2024 р.
Зав. кафедрою
доцент _____ Т.В. Панченко

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

НА ТЕМУ:

**Особливості формування урожайності та
якості зерна пшениці озимої залежно від
технології вирощування в умовах
дослідного поля НВЦ БНАУ**

Виконав (ла) _____ Чухрай Олександр Олександрович

Керівник доцент _____ Качан Л.М.

Рецензент доцент _____ Панченко Т.В.

Біла Церква
2024

РЕФЕРАТ

Чухрай Олександр Олександрович. Особливості формування урожайності та якості зерна пшениці озимої залежно від технології вирощування в умовах дослідного поля НВЦ БНАУ.

Досліджено: в умовах дослідного поля та сівозміни кафедри технологій у рослинництві та захисту рослин, НВЦ БНАУ, дослідити та визначити кращі технології вирощування сортів пшениці озимої та вплив на елементи продуктивності, величину врожайності та показники якості зерна.

Використано: лабораторні дослідження, польові та розрахункові методи досліджень, проведено дисперсійний та математичний аналіз результатів досліджень.

Виявлено: що урожайність озимої пшениці в більшій мірі залежить від густоти продуктивного стеблостою. Максимум продуктивних стебел було за вирощування сортів озимої пшениці за інтенсивною технологією. Перевага порівняно з звичайною та енергозберігаючими технологіями 4,5-8,7%

Зроблено висновок: Аналіз прибутковості вирощування сорту Перлина Лісостепу показав, що оптимальним варіантом є застосування інтенсивної технології – собівартість на даному варіанті найнижча, а рентабельність досить висока 200,89%. Для сорту Лісова пісня найбільш прибутковими виявилися дві технології вирощування ресурсозберігаюча і інтенсивна – 24252,00-28280,00 грн. на центнер та максимальний рівень рентабельності 172,39-172,86%

Одержані результати: можуть бути використані у сільськогосподарських господарствах різних форм власності.

Кваліфікаційна робота магістра містить 52 сторінки, 9 таблиць, 1 рисунок, список використаних джерел із 58 найменувань, 3 додатки.

Ключові слова: сорт, пшениця озима м'яка, площа листя, роки вирощування, продуктивний стеблостій, густота рослин, урожайність, показники якості насіння.

ANNOTATION

Chukhrai Oleksandr Oleksandrovich. Features of the formation of winter wheat grain yield and quality depending on the cultivation technology in the conditions of the experimental field of the Scientific and Technological Center of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Researched: in the conditions of the experimental field and crop rotation of the Department of Technologies in Plant Production and Plant Protection, Scientific and Technological Center of the National Academy of Sciences of Ukraine, to investigate and determine the best technologies for growing winter wheat varieties and the impact on productivity elements, yield value and grain quality indicators.

Used: laboratory research, field and calculation methods of research, carried out dispersion and mathematical analysis of research results.

Found: that the yield of winter wheat depends to a greater extent on the density of the productive stem. The maximum of productive stems was when growing winter wheat varieties using intensive technology. Advantage compared to conventional and energy-saving technologies 4.5-8.7%

Conclusion: Analysis of the profitability of growing the Perlyna Lisostepu variety showed that the optimal option is to use intensive technology - the cost price for this option is the lowest, and the profitability is quite high 200.89%. For the Lisova Pisnya variety, two technologies of growing resource-saving and intensive turned out to be the most profitable - 24252.00-28280.00 UAH. per quintal and the maximum level of profitability 172.39-172.86%

Results obtained: can be used in agricultural farms of various forms of ownership.

The master's qualification work contains 52 pages, 9 tables, 1 figure, a list of used sources of 58 names, 3 appendices.

Keywords: variety, soft winter wheat, leaf area, years of cultivation, productive stem, plant density, yield, seed quality indicators.

Використана література

1. Лисікова В. Кращі сорти продовольчої пшениці / В. Лисікова // Пропозиція. – 2012. – № 8. – С. 44–47.
2. Азаренкова А., Сайдак Г. Дещо про природні ресурси і вирощування озимої пшениці в Україні // Пропозиція – 1998 № 8-9 - с. 22-23.
3. Бойко П.І., Гринчук П.Д., Головка Э.А. Биологическая роль севооборотов в интенсивном земледелии Лесостепи Украины. // Вестн. с-х. науки. - 1984. - № 6. – С. 80-89.
4. Бугай С. М. Рослинництво – К.: Вища школа, 1978. – 383с.
5. Бутуцький О. А. Сільськогосподарська статистика з основами економічної статистики - К.: Вища школа, 1984.
6. Вирощування озимої пшениці. <http://ua.textreferat.com/referat-3400-13.html>
7. Волошин О.С., Волошина Н.М. Вплив попередників на фітосанітарний стан посівів озимої пшениці та біологічну активність мікроорганізмів ґрунту. // Степове землеробство: Респ. міжвід. тематич. наук. збірник. - 1991. - Вип. 25. – С. 3-7.
8. Волошин О.С., Волошина Н.М. Вплив попередників на фітосанітарний стан посівів озимої пшениці та біологічну активність мікроорганізмів ґрунту. // Степове землеробство: Респ. міжвід. тематич. наук. збірник. - 1991. - Вип. 25. – С. 3-7.
9. Вплив строків сівби і сублетальних зимових температур на виживаність та врожайність озимої пшениці / М.А. Литвиненко, С.П. Лиференко, В.В. Друз'як, В.Г. Друз'як // Вісник аграрної науки – 2004. № 5. – С. 27.
10. Гирка А. Д. Формування врожайності та якості зерна озимої пшениці залежно від підживлення і засобів захисту в умовах північного Степу України : дис... канд. с.- г. наук: 06.01.09 / Інститут зернового господарства УААН. — Д., 2007. — 177арк.
11. Гудзь В.П. Шляхи підвищення продуктивності інтенсивних сортів озимої пшениці. –К.: Урожай, 1989–136с.
12. Гудзь В.П., Рожко В.М. Обробіток ґрунту і забур'яненість та урожайність

озимої пшениці // Захист рослин – 1998 № 4. – с. 19.

13. Державний реєстр сортів рослин придатних для поширення в Україні (витяг станом на 7.02.2006. року). – К., 2006. – 140с.
14. Довідник із захисту рослин / За ред. М.П.Лісового. – К.: Урожай, 1999. – 744с.
15. Догляд за посівами озимої пшениці в осінньо-зимовий період // Пропозиція – 2001. № 11. – С. 34.
16. Дудкіна О. Азотне підживлення пшениці. <http://propozitsiya.com/?page=146&itemid=3350&number=111>
17. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р.
18. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво / За ред. О. І. Зінченка – К.: Аграрна освіта, 2001. – 591с.
19. Лихочвор В.В. Передпосівний обробіток ґрунту та урожайність озимої пшениці // Агроінком – 1997. № 6-7 – С. 27-28.
20. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. – Львів: НВФ «Українські технології», 2002. – 800 с.
21. Оверченко Б. Особливості ранньовесняного підживлення озимої пшениці // Пропозиція. – 2002. - №2. - С. 31-32.
22. Оверченко Б.П. Вплив мінеральних добрив на врожайність та якість зерна пшениці озимої // Вісник аграрної науки – 2003. № 6 – С. 29.
23. Озима пшениця / Під ред. С. М. Бугая – К.: Урожай, 1969. – 492с.
24. Озима пшениця. http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view / Itemid,99999999/catid,187/id,8206/
25. Озима пшениця. Під ред. С.М.Бугая К. Урожай 1978 - 383с.
26. Панченко Т.В. Урожайність сортів та сортосумішок озимої пшениці залежно від кількості компонентів їх процентного співвідношення та внесення різних норм азотних добрив // Збірник Подільської ДАТА: 36. наук. праць. – Кам'янець-Подільський, 2001. Вип. 9. – С. 153-155
27. Панченко Т.В., Ткачук В.М., Залежність урожайності озимої пшениці від довжини колосу та кількості колосків у колосі за різних доз азоту. // Вісник Білоцерківського ДАУ: 36. наук. праць. – Біла Церква, 2005. Вип. 32. – С. 115-121.

- 28.Панченко Т.В., Фролов О.С. Зміна урожайності і якості зерна пшениці озимої залежно від елементів технології // Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми підвищення адаптивного потенціалу системи рослинництва у зв'язку зі змінами клімату» 26-28 лютого 2022 р. – Біла Церква, 2022. – С. 59.
- 29.Підвищення стійкості озимої пшениці до вилягання за інтенсивної технології вирощування / Т.В. Панченко, В.М. Ткачук, В.М. Московчук, П.Ф. Дудко // Вісник БДАУ. Збірник наукових праць. Вип. 26 – Біла Церква, 2003. – С. 89-94.
- 30.Русанов В.І. Технологія // Насінництво. – 2004. №5 – С. 5-8.
- 31.Ткачук В.М., Панченко Т.В. Підвищення продуктивності фотосинтезу в посівах озимої пшениці // Аграрні вісті: Щоквартальний науково-практичний журнал. – Біла Церква, 2002. Вип. 3. – С. 7-9.
- 32.Ткачук В.М., Панченко Т.В., Московчук В.М., Захарчук В.В. Реакція сортів озимої пшениці на азотне живлення // Вісник Білоцерківського ДАУ: Зб. наук. праць. – Біла Церква, 2007. Вип. 50. – С. 67-72.
- 33.Шерстобоева О.В., Чабанюк Я.В. Вплив попередників на врожайність пшениці озимої та інтродукцію діазотрофів // Вісник аграрної науки. – 2003. № 11 – С. 33
- 34.Панченко І.А. Взаємозв'язок фізичних і біохімічних показників якості зерна пшениці. Селекція і насінництво. 2001. № 2. С. 15–19.
- 35.Шевченко А.И. Озимые зерновые: технологические перспективы. Агровісник України. 2008. № 8. С. 28–32.
- 36.Жемела Г.П., Сидоренко А.В., Кулик М.І. Роль погодних факторів у поліпшенні якості зерна озимої пшениці. Вісник Полтавської державної аграрної ака- демії. 2007. № 2. С. 16–22.
- 37.Попереля Ф.О. Проблеми якості зерна української пшениці. Хранение и переработка зерна. 2002. № 6. С. 32–33.
- 38.Демидов О., Гаврилюк М.І., Федоренко В.І. Зерно високої якості. Аграрний тиждень. 2010. № 15. С. 7–8.

- 39.Ярошенко С.С. Вплив протруйників насіння на продуктивність пшениці озимої. Бюлетень Інституту сільського господарства степової зони НААН України. 2012. № 2. С. 137–139.
- 40.Лебідь Є.М. Зернове виробництво Дніпропетровщини: стан і перспективи розвитку. Бюлетень Інституту зернового господарства 2006. № 28–29. С. 143–150.
- 41.Плотнікова М.Ф. Методика оцінки ефективності зернової галузі. Вісник аграрної науки. 2006. № 1. С. 75–77.
- 42.Лебідь Є.М. Фактор науки в проблемі виробництва зерна. Вісник аграрної науки. 2006. № 3-4. С. 40–42.